

17989.

Wiljandi Laulik.

III. raamat.

Ennetanud ja wäljaannud

A. Reinwald.

Keiserliku Arealiku
Rm-kogu 1916

Tartus, 1877.

Schnakenburgi trüf ja tülu.

Дозволено цензурою.
Ревель, 31-го Января 1877 года.

ENSV TA Fr. R. Kreutzvaldi nim.
Kirjandusmuuseumi
ARHIIVRAAMATUKOGU

97 566

Wien Laulikule

Dr. J. R. Kreutzwaldile

armastuse, auustuse ja tänu täheks

pühandatud.

— 8 — Laulule.

Waimu suigust sündin'd uni
Kaugel mõttemägedes:
Wiibi nõnda kawa kuni
Almal hüüe südames!

Suures Sumalate saalis
Wanemuine sünnit' sind,
Alina inimlikus maalis
Shutab nüüd minu rind. —

Mis on mõtted wälja audnud
Hinge pimest põhjades, —
Taewast meelitada jõudnud —
Armastage igawest!

Minge siis, mu waimumängid,
Kauge, kauni ilmasse,
Unustage end'sed sängid
Igaweste võdele!

Õ i e d.

Tuul puistas toome õiisi
Mu kambre akna al,
Nad lend'sid ühest tõiisi,
Kui hirmu wärinal.

Ma waat'sin kawa aega,
Kui keersid kadudes
Ja katsusin neid käega —
Oks puhtaks pudenes!

Kui pilved, tõusid taha,
Mul mõtted südames:
Ma nägin elu wõsa
Kord walges viedes.

Ta walgem weel — oh walge —
Kui toome, katsid mind
Need vied: noorus' palge
Ta hella neiu rind.

Nii õits'sid m'uga salgad
Maailma mägedel,
Neid jootsid õnne tilgad
Ta päike hiilguisel.

Ta laiu õiisi liigut'
Üks kuldne tuule õht —
Neid tasakeste liigut'
Kaug' igatsuse õht.

Tuul aga, oh sa ime!
Tuul tõusis waljust sääl
Ta lõotjus, läbi pime,
Mu eluwõsa pääl,

Ta õie wihma sadas
Kui laia lumet nüüd;
Ta waiinu walgeks kudast,
Kui walge furnu rüüd!

Tuul kaua puhus, kõle, —
Ta puhus pehmete,
Mu hingel oli hale,
Et — õis ni õrnake.

Armum kujutused.

Kus haljendawad armastused
Weel neiu palgel noorus' maa,
Säält käiwad kuldsed kujutused
Mu südamesse waluga.

Oh kui weel alles koidu tuuled
Mu lillekoplis kuhastid,
Weel armsa, lahke Piisu uuled
Mull' saatfid tuulil terwisid.

Siis hõiskades mu mõtted tõusid,
Kui mere laened lendama
Sa kauge õnneranda jõudsid
Nad tantsil nalja kāraga.

Kuis rahul näitab nüüd ja waga
Mu mõtte=meri olemat! —
Oh wāga kauge, kauge taga
Weel kuulus waikset kōhinat! —

Kes on teid minust lahutanud
Te targad waimud, taewa tõust?
Mu kuuma südand rahutanud,
Mis mürises kui maru jõust?

Oh jūda, näita pilti siia,
Mu kurwal waimul ilmuta:
Kes julges jala rööwil käija
Mu armu, röömu riisuma? —

Ei kuule ma sind wastu kostwat,
Ei kaebel kohtus olemat,
Waid näen, kuis aeg ja elu tõstwad
Su sülle waikust — haledat!

Sõbrale.

Sõber, ärgu tehku see sulle tusk
 Kui kuuled, et mul ei olegi usku,
 Sest ilm ei ole muud, kui jampsimise tuba,
 Kus nõdrus ja eksimised igaweste juba.
 Mis sina mulle seletad põhjast ja puhast,
 On tolmuke, tooreilma tegude tühast
 Ja võimatumad, kentsakad kuulduse kujud,
 Mis määramata maalinud luuletuse tujud.
 Sest, sõber, ärgu tehku see sulle tusk
 Kui kuuled, et mul ei olegi usku.

Õnne soovitus,

Kuulsa Biru laulikule, Dr. F. R. Krenshawaldile
 seitsmekümnenema aasta sünnimise päewa pühäl,
 14. Joulukuupäeval, 1873.

Suur pühapäew, mis idas hülgas täna
 Ja walges taewa pildis piirab nüüd,
 Kes noor ja siiski igaweste wana
 On isamaale imeline hүүd:
 Et wana kottkast, kõrges õhul, keerul,
 Me täna waitjelt wõime terwita,
 Tall õnnesoowi, wiimsel päil'se weerul,
 Ta kotta tulla kuuma tänuga
 Beel enne, kui meil õnn saab ehama.

Sa oled palju walgust wälja külwan'd,
 Oh meie waimupõllu peremees!
 Oh kül on hirmsad tuule marud ulwan'd
 Su ümberringi, hullu meele sees:
 Sa isamaa ja Eesti laste isa,
 Reid jootsid puhta waimupiimaga,

Sest tõttab täna üle wee ja wõsa
Su laste arm Sind see eest tänama
Ja tahab oma rõõmu tunnistata.

Me waimupõlv ei enam wilja kandnud,
Sest isa õues õitsen'd hirmus õõ
Ei pühad pilwed wihma piiska andnud,
Waid nuttu kandis Kalewite töö;
Sest põgenesid põllult Gesti pojad
Ja saiwad jaksaks ümber muudetud,
Neil kuiwasiwad rinnust armu ojad,
Mis kõrgest taewa taadist kaewetud,
Ei enam oma sugust hoolinud.

Ja laulu linnud panid pea puhke,
Ehk tõusid taewasiniis tiirlema,
Sest waimu laiskus lendas ümber, uhke,
Kui kataks põrgu pime unega! —
Ei keegi pannud tähel päik'se tõusu,
Mis koidutuli taewas kuulutas,
Ei julgend sõnakesta sellest lausu
Mis Ulfu kaugeist ilmast kõnelas
Ja taewa maalta meile tulemas.

Aleg pärib oma tütre ehtid taga,
Ja küsib seda laulikute käest;
Ei Wanemuine muiſtſed filmad maga,
Ja ootab pulmapidu Taara mäest;
Siin aga norgus seisis neiu palge,
Ei tulnud teda keegi kosima,
Ehk kül ta näuſt noor ja lumi walge,
Ja siiski tõiste taga ehtilla
Ja kõndis harimata kombega.

Paul, waimustatud, waikſe wiisidega,
Sai laia leinalaande ekſinud,

Laul, oma uhke, kuulsa laugusega,
Sai püha petjatest siin paelutud,
Sest õues õitset taewas must ja tume
Ja helin seisis, suikus filmawees,
Ei paistnud ainu tähekeste jume,
Ei läinud laia, pime taewa sees,
Sääl Wanemuine kuldse trooni ees! —

Sääl sündis, seitskümmend aastat täna,
Üks Gesti pojukene pimel a'al
Ja kui ta juba willand oli wana,
Siis aimas kurba järke kodu maal;
Nüüd nukraks lõi tal süda noores rinnus,
Ta õe ja wenna õõsid waadata,
Sest igatsedes, läks ta wälja lennus,
Neid alwaks peetud loome aitama;
Kõik seda selgest armust tegi ta.

Ja et nüüd esmalt alasti neid nägi,
Sest hakkas kirjatangast kuduma:
Säält laiad, pikkad laulu tekid tegi
Ja jutu kued, kuld'se äärdega;
Sest wõõras maa, kui Gesti waimu waatis,
Ja tütre siidi pääle filmad lõi,
Maailma otsadelle kiitust saatis:
Ei ilusamat enam olla wõi! —
Kõik seda isa tore ehe tõi.

Nüüd kallil kottal kullakarwa fuled
Su tapetud on elu tuulega,
Et silmist kül weel paistwad taewa tuled —
Su õhust jõudu otsib uulega!
Ja siiski walitseb weel laulu walda
Ja waimu töö on tema püham püüd

Seft tänu, kiitust tema sülle kalda! —
"Ta elagu!" nii kõlab meie hüüd
Nii ligidal, kui kaugel täna nüüd.

Ainus armuke.

Oh ei ole rahul, waga,
Kui ei ilmast leia sa
Ühte hinge, keda wäga
Südamest wõid armasta!

Sinu õnn on looja läinud!
Ihm ei wäsi ütlemaft,
Kewade on ära käinud,
Kaebab süda haledaft.

Üle kauge taewa õhu
Sinne hiilget otsib film,
Aga jäläl on wait'ne rahu,
Siis, kui määsul armu ilm. —

Kurbliit süda kaebab kuhäl,
Petja elu süle sees,
Istub noorus' lille luhäl
Suures mures, filma wees.

Hingab kuuma armu õhku
Kauge, külma ilmasse,
Tagab igatsuse rõhku
Tulewiku öödele.

Aga kõik kui kurbliit uni
Kuhab, liigub leina wäes!
Ei sa leia rahu kuni
Ainus armufene kääs.

Kuttse kannel.

Kus kuld'ne õhtu eha fistub,
Kus taewas päik'se tule joob,
Kus eha täht weel mõttes istub
Kui õõ maailmal rahu toob:
Säält kõliseb üks kuttse kannel
Me hinge maale armsaste,
Et saame Paradiisi rannel
Kord igawese rahule.

Kui selge taewa sinimeres
Su kuld'sed tähed kirawad,
Kui walged pilwed, päik'se weres,
On roosi karwa amärad
Ja pehme õhtu õhk weel kiigub
Me mõtte ümber hellaste,
Ka kõrge tammik tasa kiigub,
D'ad wärwib eha, fullane;

Siis meie waim ei wiibi enam
M, kurwa kärinate sees,
Üks isamaa, mis kaunim, kenam
Tal särab, hülgab filme ees:
Ja nute ilma, noorusese,
Ja linnu kombel soowib siit;
Ei kõrge pilwe kingudele
Weel lõpe igatsuse sõit.

Ja ah, mis armas sääl on kätä,
Mis kaunis, kallid kõndida!
Hing soowib igaweste saia
See õnna maale hingama
Kus läbi kõrge lille metsa
Käib elu jõgi kuhades,

Pääl Jumalate trooni otja
Kõik ümberringi helduses!

Säält lahke ilma lille jängilt,
Säält kauge, waike kodudest,
Säält waga ingli lusti mängilt
Ei tuleks waim mul igawest.
Oh aga mullaline wõimus,
Mind alla hüüdwad elu wäed,
Sest tunnen nõdrust omas waimus
Ja õnnetuse küttes käd! —

Ei taewa kandle kõlin jõua
Mind tõsta surma sügawast,
Ei igatsuse siwad jõua
Mind rahu maale mürinast:
Tee lähäb läbi muld'se haua,
Tee läbi küлма kaljude,
Snn wirmendab su waimus kaa
Et sa ei wäsi, inime!

K o r s i k a.

Ea sünnitasid poega,
Oh kuulus Korsika,
Kes oma kuld'se mõega
Wiis üle Euroopa!

Ta laias taewa wõlwis
Wõt' tasa tõuseb,
Lõi wälku waimupilwis
Ja — tuli rutuga.

Kes julges nüüd su poega
Weel wiita, wõidu teel,

Kui raske, raudse käega
Käis Galilaste eel? —

Ta kuldse mõega järel,
Kust läbi lõikas ta,
Jäid riigid, linnad warel
Ta weri kuhama.

Kül püüdsid wastu panna
Tall' mitmed miljonid,
Kus aga tõstis kanda,
Sääl furma uinufid.

Ta laial, walgel lipul —
Kõik riigid hulgan —
Mis seisis torni tipul
Tal rahust räägiti!

Ta muiſt'sed Rooma pojad
Tall' laulsid õnne wiit,
Ei jäled were ojad
Neid hirmutanud siit,

Seft mustal wäljal weres,
Kus suikund sõa sõit,
Sääl õitses priius järes —
Dh õnnis — õnnis wõit!

— — — — —
Korsika kalju kall'd'el
Nüüd laened leinawad,
Ta riigis, linnas, wal'del
Dn mõtted ämarad:

Kas peaks kaljupõues
Weel waimu õhkuma
Kes terwes taewa õues
Dn ära wõitmata? —

Beel Bahemeri mõttes —
Ta kuulab taseaste
Ja laene weereb töttes
Gallia rannasse.

S u r e j a.

Paista taseaste, taewa päike,
Ennemuißt'je hella wiisiga!
Wanailmas rändan wiimsid käike,
Suigun warsti surma wilusja.

Teie, taewa tuuled, käige kõrgeft,
Winged marud wiitke pilwe'ga:
Minu waim läab üle mäest ja orgest
Kõrge kuude poole lendama!

Igaweste wäsin'd waatab sinna
Pääle tähte walge, sügaw film,
Lennates ta igatses siit minna
Kõju maale, kus on ilus ilm!

Ah mis magusad on mõtted sinna!
Kaugelt kutsuwad ingli helinad.
Näen Jerusalemma lusti linna
Paradisi süles sinawad. —

Õitsege, oh rõõmsad roosid kuu
Püha päik'je paiste walgusel!
Hinged, waad'ke läbi oma hana
Kõrget surwe õitsmist ülewel!

Teie rõõmsad linnud, laulge lugu
Dhu riigis, halja taewa al,
Aga inimeste uhke sugu:
Tunne laulu, mis on kaugemal! —

Paistku taewas kuu koit ja eha,
Päikku tähed waiksel ööje a'al!
Õhtu, õhtu ligi, öö on wiha
Tõine päike paistab kangel maal!

Minu mõrsja.

Punades ju õhtupäike
Pääne rannas looja lääb,
Minu mõrsja, leinaline,
Pime ööde hõlma jääb!

Kaugelt kuulen armu heli,
Udu mäedelt ulnamist:
Sääl ta kutsub, kallid süda,
Mhastuses abilist!

Kuula, wiimne walu kisa —
Tgaweste furnud, wait! —
Kes säält läbi uhke udu
Talle abilisjeks sõit?

Kuningas on tulnud alla,
Mla tulnud taewa jõud,
Nüüd mu armufene pääseb,
Tühjaks jääwad surma juud!

Süda, saada talle wastu
Hõiskamise helinad,
Waata, kudas Pääne lainil
Kuldsed õnned kiiguwad.

Minu armufene astub
Mööda kallast maha mäest —
Taewa jõud on teda päästnud,
Armutuma surma käest!

Elu hällipaik.

Paul wiis mu waated sinna randa,
Kus seisis kord mu hällipaik,
Paul kinnitas mind kurbu kanda,
Sest uinusin jääl kaua waik.

Oh mis ma näen siin muistsel kujul,
Siin kauge elu mere pääl?
Kõik minu soowid surma ujul
Ja upun'd igatsuse hää! —

Kus jäänud lootus' lusti laewad,
Kes koidul kiiksid laen'te lael
Ja elu tormi wastu saiwad
Kül ehitatud kindlal käel?

Ei paista, waates wastu eha,
Mull' kangel lippu, purjupuud;
Kõik neelan'd mõllaw maru wiha,
Kõik matnud lõõtsuw laine haud!

Waim ainuüksi pääsnud ära,
Siin rõõwli rannas kurb ja waif,
Ja kuulab kauge laen'te kära —
Siin seisis kord mu kätkipaik.

Siin seistn rõõmsas, läik'jas laewas
Ma suure õnne hulgaga,
Mu ümber waifne ilm ja taewas
Kõik näitas õntsalt puhkama.

Nüüd kõik on tuul ja maru matnud,
Ei enam rõõmu, seltsilast
Ja tormipilwed taewast katnud! —
Kes keelab loomust mäsجامast?

Üht aga unustus ei kata
Siin rõõwli rannas — muiste waik —
Mu elu mere haud ei mata:
Siin seisib fird mu hällipait.

Sakkalamees.

Ma olen sündinud Sakkalamees
Ja elan kesk isamaa südame sees!
Eas läikida lõunapool päikesed puha
Ja läänepool mängida laenete fuha:
Mu ümber on isamaa hiilgawad piired,
Ja walwaja wendade sõbralik truu,
Mu orusse wälguwad walguse wiired,
Sest kodukest kiidab mu süda ja suu.

Ma olen sündinud Sakkalamees
Ja kõnnin ta kullase piirete sees:
Siin leian ma lilledest läikijad raad
Ja sinajad, rohelist wiljakat maad;
Siin lendawad linnud ta metsade põues:
Ja loowad mull' lehekuul laulusi kül,
Siin särawad tähed ta toredas õues
Ja kõnniwad koidud ta kaarete all!

Ma olen sündinud Sakkalamees
Ja seisjan kui sammas siin marude ees,
Eas kiita, kuhada, ulguda n'ad,
Ei jalge alt kiiguta kaljulist maad!
Kus wahwuse jälgi mu isade jalad,
On astnud ta muistese mägede pääl,
Sääl niidawad minugi samude salad,
Üht wuhiseb, müriseb marude hää.

Ma olen sündinud Sakkalamees
Ja kõnnin weel kunninga Kalewi tees.

Kui kullased kujud ei peta siin mind,
Siis kergib veel kodumaa kaljune rind.
Meil sügawas südamas sooja veel õhtub,
Mis tonase tulede leekidest jäi;
Ja ajuti põrinal põlema lahkeb,
Ehk kollete põhja kül maetud sai.

Ma olen sündinud Sakkalamees!
Su muiste mu isade wahwus siin kees
Kui sõad ja katkud kõik kiiasid tantsil
Ja wägewast wõideldi Wiljandi kantsil.
Oh nüüd on kõik kadunud, warmetes magab,
Ja haljendab werega wäetud muld!
Säält lffu meil õhtudel õnne veel jagab,
Sest olgu see koht meile kallim kui kuld!

Ma olen sündinud Sakkalamees
Ja läigin, kui koidikul fullatud prees.
Ja waatan ma wendasi siia ja sinna:
Kõik wiiwad veel ohwrid mu hiie ja linna.
Sest kindlaste seisab, ei karda nüüd kadu,
Ja põhi on wahwuse wägedest paas.
Oh keeda veel katel, kui muiste meil mõdu,
Me joome ta terwiseks põhjani klaas!

P ä i k e n e .

Sää! tõuseb ta ruumi suures, sinises jaalis!
Mäed ja metsad paistawad purpuri puna maalil
Ja taewas jumistab tema peiuliku palge ees,
Tähed kahwatawad häbelikult tema kullase sõra sees.

Ja on näinud Sumalat ja ennemuist'sed ilusad ajad,
Tema koidupuna on kullatanud Taara altariid ja majad

Ja tema kiired kuulsid Wanemuise laulude õrna helinat,
Kui nad Taara metja tihedat latwa kuldama tuliwad.

Kui tema peiu põskede pala ilmade otša waatab,
Kui tema oma armastust lume sügawuse sisse saadab,
Siis ärkawad hingelised pikalisest unest kõik
Ja surma õõ seest tõuseb üles naerates lilled riik.

Oh inimesed! tundke tema armastuse suurust ja jõudu,
Tundke tema kullast ilu ja sinisemerelist jõudu,
Tundke üle kõige tema tegija, armsa ja sure,
Ja igatsege siit sügawusest waluga, kõrgema päikese juure!

Armukesele.

Armufene miks sa mures? —
Minu süda rõõmu täis!
Ei ma sind ei jätta surres
Minu ilus elu viis!

Rustuda võib kuude kume,
Tähte hülge taewa teel,
Pimeks minna päit'se jume —
Aga mitte minu meel.

Närtside võib leht ja rohi,
Mitte arm mu südames,
Seda unusta ei tohi
Kus sa künnid iganes!

Südamesse olen pannud,
Oma südamesse sind,
Sellest sulle täatust annud:
Miks weel mures sinu rind?

Saada kangel, saada ära
Hirmupilwed hinge maalt,
Dota õnne hilja, wara
Armastuse roosi raalt!

Neiu l e.

Ara kiigu, kallis neiu,
Laia mure laen'te pääl,
Alles armastab Sind peiu
Ragu üksford eesmaalt jääb.

Alles ohkab ööd ja päewa,
Et sa kõnnid kaugemal,
Kannab igatsuse waewa
Oma rõõmsa rinna all! —

Rui ju lumi ära läinud,
Haljas metsas laulab lind,
Niit ja nurm on lille näinud
Tahab koju tuua Sind.

Rahulise elu randa,
Ilusama ilmasse,
Tahab õnne käik meid kanda
Armupaadis pehmeste! —

Tõusku tormid taewa pöues,
Olgu wägew maru wõit,
Ei need minu mõtte õues
Viiguta ühtainust õit.

Veina tuuled juhtwad laewa
Rõõmustuse rannale,
Üle kõrge pilwetaewa
Paistab päike hellaste.

Seft mu kallis, kaunis neiu
Ole truu ja usu mind:
Soowin olla Sinu peiu —
Ole Sa mu õnne lind!

II.

Neiu, Sinu armupalwe
Tungib minu südame,
Suretab säääl muretalwe,
Toob mull' kalli kewade!

Ilus igatsuse jõgi
Liigub läbi lille raast,
Waikne armastuse wägi
Lahutab mind ilma maast.

— Armastaja Anna, ilus,
Walu mõttid wõitnud nüüd,
Lillerikka mäede wilus
Hingata on minu püüd!

Aga oh üksainus walu
Pehmeste weel piinab siin:
Mill a'al Sind, mu hinge ilu,
Kallil kätel kodu wiin?

— Mill a'al Sinu soojal rinnal
Armastades juigub film;
Oh siis minu murupinnal
Ditseb igatsuse ilm! —

Neiu, kallis, kas Sa kuuled,
Mõistad minu mõtted waest?
Mis siin rääk'wad minu uuled,
Tuleb hinge põhjast tõest!

Alwiinele *).

Laew lendab linnu kiirul,
Tuul mängib purjega,
Su kangel, waate wiirul
Mul sinab Saare maa.

Kül mürisehes meri
Mu ümber kuhab, käib
Ja tormipilwi wari
Mind Põidelt kangel wiib!

Ei aga tulla taha
Mu armud, soowid jäält:
Alwiine jääb mul maha,
Ei kuule tema häält;

Ei paista ingli palge
Mu armupeeglistse;
Siin aina wesi walge
Ja taewas sinine! —

Hing kiigu, liigu laewas
Hing oota, ole waik,
Las olla õnne taewas
Siin must ja pime kõik.

Ma tõstan filmad üles,
Kus minu mõte kand':
Sääl kuldse koidu süles
Su paistab kodu rand.

Sääl wagad wainud, lilled
Ja halljad hallikad
Sääl kahisejad kased
Weel armu warjawad! —

*) Luuletud Orissaare wäina pääl, 1873.

Sa aga jääd nüüd siia,
Sa jääd nüüd igawest,
Ei sa Sind koju wiia
Ma üle meredest! —

Oh wiige, waiksed tuuled,
Mu laulu üle wee,
Te'e walge linde uuled
Tall wiimsid terwisi! —

Kül kumleb laine kuba
Mu kuba Muhu maa,
Kõik taewa pilwed puha —
Alwiine, kuule kaa!

E l u - s õ i t .

Kewadise koidu walgel
Lätsin lustil laewaga —
Snnelikul, rõõmsal palgel
Elumerde mängima.

Peepli palgel wainne wesi!
Punas kaugeist kuldne maa,
Lõtsid sinna tasakesi
Soowid igatsustega.

Uga kui jo kuldne luba
Läitsis ligi filma sees,
Lõusis hirmus kange kuba,
Mässamine merewees.

Paksud tormipilwed lõusid
Kauge taewa kaaretest,
Üle maa ja mere luus'id,
Ekstasid laewakest!

Walges wahus môttemeri
Löötsus, mõrises ja fees
Ja mu rõõmsa ranna wari
Wiskus sügawuse sees.

Igatsuse idadesse
Ei mind toonud tuule hoog!
Külma kalju rahnudesse
Weeretas mind laen'te woog.

L i n n u l e.

Kuldne koidu kuma, kaugelt
Ärata mu lindu ja,
Ärata ta taewa laugelt
Uuest jälle hõiskama!

Alles õitseliste tuli
Bagal õhtul wilgub nüüd,
Aga künnilinnu heli —
Ammu annab wiimast hüüd!

Alles kiigub koduilmast,
Chapaistel pärnapuu,
Aga tema haljast hõlmast
Lahkun'd tuttav linnu juu! —

Bagad wainud, metsjad koleb,
Ei siin keegi tröösti neid,
Pinnukene kus Sa oled?
Unustasid ära meid?

Kaugel halli udu süles,
Taewapiirel tudub ta!
Kes ta äratab weel üles
Elu wainul wõitlema? —

Kuldne koidu kuma, laugelt
Urata mu lindu sa,
Urata ta taewa laugelt
Uuest jälle hõiskama!

Talwel.

Lõhnaw, ilus fui on läinud,
Käes on furbliſ talwe tund,
Loomus, mis meil rõõmu teinud
Magab mures furma und.

Halja, rohiliſe muru
Katab finni walge waib,
Duues kiunub tuul ja maru
Haledaſt fui walu kaib.

Noored lilled nutwad wangis,
Kinnikaetud palgedel,
Tähte tuli walgis angis
Särah kuldsel hiilguſel.

Ein'de juus on lein ja kume,
Kõrbes tuiſud kõhawad,
Kahwatanud taewa jume,
Wainul kõndwad wärinad.

Ära rõõwin'd külmaſäre
Päikſel puna põſkedelt,
Kustunud ta kuldne säre,
Wiltu waatab ülewelt.

Ümberringi öö ja udu,
Pakatanud pime ilm:
Oh mill' näeb weel lille radu,
Kewadet mu furbliſ film!

Eha a'al.

Su päike weereb, wau, b
Ja kuldne ilu kaub
Siit taga taewaste.
Weel wilgub paiste wari
Ja hõbe tähte kari
Su tuleb taewa mainule.

Ilm oota, ole waga,
Sääl taewapiire taga
Sul rahu riides õõ,
Ja lendes tuleb üles
Ja kiigutab sind süles,
Siis lõpeb kärin, lõpeb töö.

Hing nõnda ükskord kaub
Su elupäike, wau b
Siit surma riigisse,
Õõ, hirmus õõ sul jõuab,
Sind igaweste nõuab,
Siit paksu, pime unele! —

Oh kallid õhtupäike
Las wirmenda su läike
Weel minu waimumaal,
Las kõige kõrgem mõte:
Et õõ mul tuleb kätte,
Siin meeles seista eha a'al!

C. R. Linnutajale.

Tema pulmapäewaks. Kümnes päew Tallweekuust 1874.

Kõige ilusam ja kaunim täna
Meelitab mu kannelt mängile;
Linnutaja kaenlas kallid kana,

Tema kuulsas kaenlas, mõtelge!
Etš see pea mu kandle keelde heli
Lennutama üle laia maa —
Isamaa ja laste armsam weli
Mängib, lustib juba mõrsjaga,
Elu rahulise rannalla?

Kes siin suures ilma keerus
Leiab ainust armukest,
Selle päike igawest
Paistab, punab elu weerus!

Ah kui alles wara, foidu walgel,
Lätsid armumerde mängima!
Päike paistis ilusamal palgel,
Laew see liikus õrna tuulega;
Nepton oli kuldsid teesid teinud
Läbi laine mustast mägedest,
Sest su film ei hirmutusi näinud;
Püüdsid õnne elukaugusest
Purjutaks ehk laew jul igawest.

Armu mäsjud, nii kui meri
Müri sewad hinge maal,
Elu saadab noorus' a'al
Roerustiku waim'e fari.

Aga ehk Sa wäsitasid enda,
Pikal waimu tuiskamise teel,
Ilmaski ei koitnud kuldist randa
Sinu igatsewa filme al. —
Elu jumalad on jampsi lugul
Noorus' armastuse roosi ra'al,
Kade meel ja mure nende sugul,
Et nii ime õnn on ilmamaal,
Kellest sagest tühi taewa faal.

Mis siin maapääl, tähte illmes,
Elu keerul käima a'ab
Waimu wörgutuseks saab:
Pimedaks jääb meie fillmes!

Laew see lendas. Südamete fide
Oli Pillerkaare katketan'd.
Aga ütsford, ütsford tuli pide,
Kaugelt sinas soowimiste rand.
Hella film ja palge puna jume —
Armas Emiline Tuuli Tahl —
Sääl Sull ütles häälekene kume:
Lõp'ku sõit, siin oled rahu maal,
Kuhu igatsesid öitswal a'al!

Inime läab lusti linna,
Onne maale õhtuni,
Leiab lage kaugust;
Ilmaski ei saa ta sinna!

Kaldal nüüd ja kaugel selja taha
Laened lastutawad kurwaste,
Sääwad igaweste, jääwad maha
Taewaliste kiusud tõistele! —
Wagaste Sa oled wälja läinud
Pillerkaare pühast pallastist,
Noorus waim on naeratades teinud
Pärga Sulle walupisarist,
Kui ta kuulis Sinu lastumist.

Peab elu juurel sihil
Ütsford lõp'ma lusti lend,
Inimene mõistma end,
Wana jumalate juhil!

Aga sadamas, kus õnn nüüd koidab,
Teretab Sind Taara hõiske hünid —

Sumalad on kiusul kummas võidab —
Banemuine kannel kõlab nüüd.
Tõsidus on täna võitu saanud
Elu magusamast mängidest;
Tuhanded kõik selja taga jäänud,
Süles hoiad ühte ainukest,
Kes on kallim, kaunim kõikidest.

Onnis, kes siin suurel sõidul
Kätte saanud sadama!
Sääl ta hingab rahuga
Sgawesel armu võidul.

Alga kesse teinud Pärnu pulma
Täna tähtjaks kaugel kalju maal?
Kesse kannud hõiskamisi ilma
Ümberringi muist'sel Runo raal? —
Sakkalas ma kuulen lusti kisa,
Taara mäe pääl mängib mõtte tuul,
Kostab ööpikute laulu lisa
Runi Emajõe wiimisel suul
Keset külmal, kurwal tormi suul.

Pakub ilm Sull' tänu panti
Tõsiduses targaste,
Wõta vastu wiimate:
Taewast mõistus meile anti.

Linmutajat, Banemuine lasta
Tõstab kuulsaks, kõrgeks kodumaa!
Tulnud on ta oma wende wasta
Mufama armastusega;
Surmanud siin Germania madu,
Mis ju näris Runo roosipuud; —
Rõõmsalt nägime ta kurba kadu,
Wiimist lõhna warjas ida haud:
Oks Su wennad pea Sull' andma suud?

Taewapõue patub wiha
Maa ja wende waenlastele,
Kustumata kaugusele,
Rõder film ei suuda näha.

Paife paistab. Taewas sügaw, selge
Glukõlinal on kodu maa!
Seisust toonud meil' Su mõiste walge
Mõttid laientanud lauluga,
Wõlga maksab nüüd ka Wanemuine,
Lämmeküine, kuumas leekides
Glupärga ehib Ilmariine
Armumaihes, wiimises sidemes
Kurwas, pimes ilmapõhjaes.

Sumalate wõim ja wägi
Peaks ta palka maksama?
Mängib meie õnnega
Kaugemal, kui päikse mägi!

Ela siis! Sa õitse tõsist korda
Mõrõja hellal rinnal, roosipuul!
Edu torm: ta häbeneb ka murda
Kahte laia toome lillepuul. —
Õitswad hinged, ei ma mõista mitte,
Mõista teile mingit soowida,
Kõik ju olete nüüd saanud kätte,
Puhtaks riisunud rõõmu jumala
Wiimse ühenduse paelaga.

Ringitage rõõmsad hulgad,
Tõstke klaasid: Elagu!
Peig ja mõrõja Elagu!
Seepääl joome wiina tilgad.

Minu linnukesele.

Sa hõiskasid siin, linnuke,
Sa hõiskasid siin hellaste
Ja Sinu magus lauluviis
Mull' sala südamesse käis!

Kui kuulasin Su ilust häält,
Mis tõrnu kostis lehte päält,
Siis hing mul argelt seisma jäi
Ja õnnemaale wiitud sai;

Sääl kohasid mul hallitud
Sääl lillepõõsad kiit' siwad
Ja sala sõnum rinnus hüüd:
See linnuke on minu nüüd! —

Sääl hallikal ma seisnin wait,
Sääl oli minu armsam paik,
Sääl armasin ma igawest
Ka laulma jääwat linnukest.

Oh aga, ei see jäänud nii!
Mu lindu kutsus tähte tee
Sest lendas ära laugele,
Siit halli taewa laugele.

Nüüd väga kurb on minu meel,
Et lind ju laulab wõeral teel,
Et hõiskab uue laanetel
Siit määramata kaugusel!

Nüüd nutan kurbalt hallikal,
Ma end'se lille põõsa all:
Siit kadun'd kallis õis ja õhk,
Mu hinges lehwib leina õhk.

Ma waatan üle argudest,
Silm otsib argfelt linnukest,
Ja aimab kohte ilusaid
Ei kõrre mul kuule helinaid. —

Oh linnukene, laula siis
Säält kaugelt mull üks magus wiis,
Oh saada tuule hooge pääl
Üksainukene ilus hää!

Kui see mu kurwa rindu käib,
Siis hinge õntsa maale wiib
Ja kannab siit mu soowi ka
Su rinnapõhja õitsema.

Teemisse töö *).

Kui jumalad weel hallis udus
Maailma raajal riidlemas,
Kuu päik'sel kosja kindaid kudus
Ja igaweste kahwatas,
Ja maa ja taewa tule wägi
Üht hirmust sõda alustas,
Dõ tähte hiilg'waid silmi nägi
Mis sündsid tulepisaras:
Siis tõusid kustumata kaibed
Ja palwed, pime ruumidest,
Et Teemis tõmbaks wahel waibed
Ja lahutaks neid igawest.

Loomus palwe lendab
Paksu pime sees,
Wiimaks kindlast seisab
Kohu järje ees.

*) õiguse jumalaana, muistsel Kreeka maal.

Sääl ta Teemis istub
Uma trooni ees,
Kurwalt, üksipäini,
Ilma nurga sees!

Tema kõrwas tekib
Märja mulla pääl:
Esimeses õigus,
Teises wale hääl.

Rui ta äkist kuuleb
Loomus' ulunaid,
Lahutama tõttab
Tülis jumalaid.

Kaugelt sinna jõuab
Tuule tiive sees,
Aga, ah mis hirmus
Pilt tal paistab ees!

Tulepilwed käiwad
Keerus, kohinal,
Murdwad hirmsa wäega
Suitsu samba all;

Pisarate puistus
Tähte riiki teeb,
Sügawus ja kõrgus
Tule meres keeb.

Ruttu Teemis tõmbab
Laial' tekikest,
Lautab ta läbi
Tule jõgedest:

Hele paistus pimeks
Suigub selle ees,
Jumalate kisa
Kõlab udu sees.

Aga oh kuis teda
Täidab ehm' ja süüd:
Ta on wale waiba
Wahel tõmban'd nüüd!

Ilm on wait ja waga
Aga pime ka —
Kogemata eksil
Halest nutab ta.

Nüüd warjab waib, mis wainu üle,
Mis jahutas säääl jumalad,
See waib on must, on must ta süle,
On mis sa usuks nimetad.
Kõik hinged waiba pimes pöues
Nüüd saawad osa eksimisest
Ja rändawad ta wale õues.
Kas rändawad säääl igawest!
Al sügawuses Pluto *) filma
Aeg wäristamas waluste,
Sest sunnib ilusamat ilma
Ta üles astu tekile.

Elumerepääl.

Mu kaimid, kallid kuldised päewad,
Kus lääte lendes nüüd mu kääst?
Kus elutorm wiib lustilaewad?
Kus ruttab noorus kõigest wäest?

*) Tule jumal.

Ges kaugel punab õhtu eha
Kuld wiirud, taewa sõrwadest,
Wist sinna randa tormi wiha
Mul juhib lainist laewakest!

Su haledaks läin'd lahke pale,
Ei läigi lusti tema päält,
Kaug' koidutäht läin'd langewale,
Ei mõttemäe pääl rõõmuhäält.
Külm argtus jääb, kui furnu wäli,
Mu õnneläike lõpetan'd
Ja elutalwe külmalwali
Mu waimustused wangi pann'd!

Kül laagle kombel lendab läbi
Laew laine kõrge mägedest,
Sest teda sunnib seisu häbi
Ja tormiwägi ülewast;
Waim, noorus ist'wad tüüril waga,
Neid ehmatah nii lendaw kõik
Ja paksu pilwemüüri taga
Su ammu kustun'd päewa läik.

Siit waates tagasi weel sinna,
Silm öö ja paksu udusse
Näeb maha jääma noorus' linna,
Ja kuldseid tornid kaugele!
Weel kostawad jäält kaugelt kõrwa
Mull' armumängid, magusad
Ja kustuwad siis taewa sõrwa
Kus kõik mu õnned hingawad.

Ah kui weel alles rõõmsal rannal
Ma kõndsin koidu paiste kääs,
Kui alles õit'sid minu rinnal
Kõik armud, ilud wagaš wäes,

Siis armastasin et igaweste
Mu elulaew ei liigu siit,
Et koit weel kumab armsamaste
Ja õitswal õitel õhkub niit!

Kui aga rõõmsa ranna wilu
Mind hүүdis, kutsus kaldale,
Siis paistis filma suurem ilu
Mull' üle laine mägede,
Sest alustasin juisa sõitu,
Mis ilusama ilma kääis;
Nүүд marumäng on saanud wõitu,
Mul end'ne rand weel üksnes näiis!

Oh, wahus laen'te wilul wäljal
Paew igaweste effib nүүд
Ja ränd'ja õhlab rahu näljal —
Ja ümberringi tormi hүүд!
Ja kui weel sõuab kindlamaste,
Siis laew ta lõppeks randa wiib,
Koit jälle särab ilusaste —
Mul aga närtsin'd elutiib!

Walupilw.

Üks walupilw, ta tõuseb
Sull äkist' armuteel
Ja ühte puhku nõuab,
Et armastaks ja weel.

Kui pöues sul see pilwe
Lööb wälku, walusaid,
Siis armutekse kaelas
Sa nutad pisaraid.

J ä n n u t a.

Lehtjad lille nutti
Katti kistudes
Kaub ilu himu
Lapse südames.

Armastuse mõte
Magusam on sul,
Kui et oled juba
Armastanud kül.

Igatsus ja lootus
Palju paremad,
Kui et sina juba
Asja kätte saad:

Jänuta siis jälle
Elu viimusi
Alga ära püüa
Tema wõimusi!

Armupriius.

Loomus' jumal, Taara, toona juba,
Ilma alustusel hüüdis sääl:
Lämmekünel olgu lahke luba
Onne külwa furwa ilma pääl!

Üksnes õnn on ilmas inimesel,
Mis ta elusajaks kätte saab,
Priius olgu, priius armastusel,
Muidu surmani ta jannatab.

Tuhat, tuhat aastat tasakeste
Lätsid lendes läbi loomusest,
Kõrge jumal nägi ilusaste
Dma käsul õitswat inimest;

Nägi, kudas Lämmeküine tõndis
Läbi ilutsewa ilmade,
Armastaja hingedele andis
Sikka uue, sooja südame.

Uga ükskord kudas taewas tõitu
Põrmulaste liia õnnele,
Kõrge waine kiusud saiwad wõitu —
Armuta nüüd seisab inime!

Magus mäng on wastse ilma väljal
Otja saanud suure tapja käel,
Pillerkaare leinab lusti näljal,
Lämmeküine orjab moodumäel.

Kinnikõitnud pühaduse paelad
Lusti lennu, armu ilma sees,
Karest, tuimalt kumardawad kaelad
Suremata liia luba ees! —

Palju ilma pühaduse palwe
Oli eneses siis eksitöö,
Miljonite musta muretalwe
Katab finni igawene öö.

Koduist lahkudes.

Nüüd lahkun sinuist ära
Mu kallis kodumaa,
Weel paistab päik'se sära
Mull' wiimse iluga!
Mu tut'wad orud, mäed
Mu tutaw murumaa,
Silm wiimist korda näed —
Oh nuta, nuta sa!

Siin kiigutas mind kätel
Mu hella eideke,
Siin lill'de keskel lättel
Suud andsin taadile:
Nüüd jääwad minust maha,
Nüüd pean lahkuma,
Ei enam saa neid näha —
Silm nuta, nuta sa!

Siin tõstsin jalga, arga,
Ma käies koplisse,
Siin punusin ma pärga,
Siin laulis linnuke:
Ei unustada jõua
Neid igaweste ma,
Kes võib mull' tröösti tuua?
Silm nuta, nuta sa!

Siin laswasin ma meheks,
Siin tegin wirgalt tööd,
Siin isamaa mul ehteks
Dall' laulsin mitu ööd —
Nüüd kaugele ma läha,
Nüüd lahkun waluga,
Ei tröösti sõna taha —
Silm nuta, nuta sa!

Kõik armud jätan sulle
Mu õitsew Gesticipind!
Kül taewas toob mind jälle,
Toob kord weel kodu mind.
Ma wannun isa õues
Sull' truu-ust surmani,
Oh hoia omas põues
Mull' aset wiimati!

Kaks hallikat.

Kaks ilust hallikat jookswad
Gluteepääl, sinu jalge ees,
Neid nimetakse usk ja mõistus.
Ei wõi n'ad mõlemad woolada sinu hinge sees,
Tõise kõlin peab kaduma, peab kuiwama,
Muidu ei ole mitte enesele elanud sa.

Armutee.

Armutee käib kahes arus
Läbi maast ja taewastest,
Mõlemate ilme waimud
Rändawad jääl igawest.

Inimene waata ette
Selle tee pääl tõtates,
Waata ette kus sa kõnnid
Kustumata kauguses:

Tee lääb walge taewa linna,
Tee lääb pime põrguse,
Waata ette kumba aru
Walitesid endale!

Mõtlemine.

Mis wõimatu, seda ei ole mitte sündinud,
Mis wõimalik, on tulewiku süles matetud,
Sellepärast pead sa, oh inimene! mõtlema.
Muidu pannakse sind paari lojufsega
Ja tõsidust ei leia ilmaski, ilmaski sinu film,
Sest walet armastab ka kõige õnsam ilm.

Poistele.

Us'ke, wennad, minu hinge tõde:
Armumagus Maikuu kaub käest!
Paaritades teed ja pruudist õde,
Lahkud igaweste lusti mäest. —

Maese tarkus, lahkus, heldus, hääduš
Südand ala Saalemišse wiib,
Et find ükši armastab, see täädus
Nagu rahu jõgi rindu käib.

Kurwalt leinad, igawesjel leškel,
Südant salwab, närib usšijuu,
Seisad põrgus pahawaine kessel,
Kui su naene pole mitte truu. —

Lust ja ilu läh'wad lendes ära
Dhwriks eluharjumistele,
Tasakeste kustub auu'de fära
Unustuse pime udusše.

Mälestus see ükši, muist'ses majas,
Sõimab haledaste südamid,
Kannab ohkamisi tuulc kajas,
Kannab end'sid õnne helinid.

Ära wõta.

Ära wõta usku ära
Terwe toore ilma käest,
See on alles wäga wara,
Alles wäga wara tõest!

Las weel lend'wad aasta sajad
Taga selja surmasše,

Siis waest tulewad ju ajad
Lõpe, muist'je mängile. —

Olgu usku rumalatel,
Mõistust targa tundjale,
Ilm, maailm on jumalatel
Igaweste wõlglane.

Loomuse uurijatele.

Seda teie saite kätte tääl,
Et terve puu ei kuiwa kannupääl?
Et soe ja walguš taine sünnitab
Sa talle elurammu sišse aab? —
Eks feda ka siis teie leida wõi,
Kuis mullast esimene liha sai?
Kuis feda liha tuleb hoida ka,
Et igawest ei enam wanaks saa? —
Last saatke mädanemist kaugele,
Eh' andke sünnitust uueste j. n. e.
Niikaua, kui te feda weel ei tea,
Ei kõrgemb tarkus teie atra wea.

Maese kahetsus.

Sääl kangel, halli taewa teel
Nüüd wiibib minu mõte, meel,
Sääl oma kallist kaswu maad
Näen naeratades sinawad.

Ma kaswasin kui linnuke
Sääl isa wainul waikselte,
Mu ümber õitses lill ja roht —
Sest kallis oli mul see koht!

Kui tuli wainne, ilus õõ
Ja taewas hiilgas tähte wõõ,
Siis hellaste mind peiu hüüd
Mind teretama tulla püüd.

Ta ümber kaela kõitis käed,
Mu rinda täitsid taewa wäed
Ja salamõte südames
Üht paradiisi igatses.

Oh otjas nüüd mu õiekuu,
Ei laula enam jääd mu suu,
Ei enamb waarik warja mind,
Waid kaugel ohkab minu rind!

Üks elu torm, mis petust täis,
Mu üle kohisehes käis
Ja wiis mind wälja muistselt maalt,
Mu lapsepõlwe lille ra'alt.

Nüüd uuel, kaugel külmal maal
Ma kaeban iga koidu a'al
Ja õhtu, kui ju ehab ilm,
Siis nutab jala minu film.

Ei soojust siin mu südames,
Ei rõõmu kurwal rindadel,
Tuul mängib minu mõttemaal,
Tuisk kahiseb mu lille raal!

Siin jahтус minu igatsus,
Siin kustus armupalawus,
Kes peaks südant kõitma nüüd
On lähemal, kui minu püüd!

Wööral maal.

Kaugel kodust, wööra piiri pääl,
Paulab leinates nüüd minu hää!,
Bara, lapsemeel le lustiga
Pätsin kodu rüppes rändama,
Nüüd mull' furwalt kaebab igatsus:
Kodus õitseb õnn ja iludus.

Kodus, kuldse koidu kaisu sees
Piigub lepit lämmet tuule ees;
Sääl mu kaasikute kahinad
Õrna õhtu sülle surewad,
Ei neid minu kõrw siin kuulda ja —
Pea wäeti wööral wiibima!

Kodus lill mul päitse sooja saab,
Õpik lehte rüppes laulu a'ab;
Linnu kari kiskab kuldjel suul
Rohilisel, õitswal toomepuul,
Sluhääled, ei n'ad ulata
Minu kõrwu üle kauge maa!

Kodu orus, kõrge kalda all,
Keerleb hõbe hallik kõlinal;
Tähed kullatawad walge wee,
Särwe põhja paistab linnu tee:
Ei mu film siin nende ilu näe —
Kaugel paistab minu kodupäe!

Wööral maal, siin päewad pimemad,
Tuuled walusaste winguwad!
Metsa ilu, ei siin jõua ta
Kutsu künnilindu hõiskama,
Sest siin mures minu mõte, meel
Käiwad ühte puhku kodu teel.

Wõõral maal, siin taewas tumet täiis:
Tähte läige läbi udu näiis,
Tuttaw lillenutt ei nifuta
Pääd mu poole kodu armuga,
Sest siin mures minu mõte, meel,
Räiwad ühte puhku kodu teel.

Wõõral maal siin kuiwad kalju mäed,
Ümberringi raba kõrbet näed!
Magu jõgi, kodu kauguses,
Saadab hõbe lainid läikides,
Seda minu film ei leia siit —
Jänu tõbes seisab nurm ja niit!

Jälle tahan, jälle rutata
Kalli kodu poole minema!
Sääl mu jüda lusti leiab weel,
Sääl on jälle rõõmus minu meel,
Sääl mind ammu ootab iluga,
Minu kallid, õitsew kodumaa!

Igawene aeg.

Igawese aja pimel piirel
Suured ilutsused säravad,
Aga minu mõtted, igatsused
Ei jäält leia uft ei wärawat.

Ütle mulle inimene, kesse
Räägid tulewiku taewastest;
Kas weel kaugel, surmariigi süles,
Peietakse usu tähekest?

Kas weel igawese aja õues
Teretawad elu mõtted mind?
Kas weel külmas haua sifikonnas
Hakkab tuisma ära mädan'd rind? —

Oh ma oleks õnnis, õnnis, õnnis
Kui weel lõpetaks haud ja igawus,
Kui weel usu kuldseid unenäud
Oleks enam kui üks jampsitus! —

Igawene aeg ei lõpe otsa,
Igawene aeg jääb igawest,
Elu kasuks, seda mõtlen mina,
Petetaksse palju inimest.

H u r o n e.

Kaugel, kaugel Kwebeki laane sees
Elas Hurone, üks metsmees.
Ta tegi wälja maale ühte reisi,
Ei tunnud weel ristirahwa lubjatud wiisi.
Üht' õiglast südant, mis Sumal talle annud,
Oli ta siitjaadik pöues omal kannud;
Ei kurjuse, kawaluse kombet ta tunnud,
Seft oli ta hõlpsaste käest ära annud
Mis waiwalisel wibu noolel püüdnud oli
Enne, kui mustast metsjades wälja tuli,
Ta ruttas nüüd, weikese hinnaga, jälle
Oma kalli, pruuni abikaasa sülle
Tagasi, sügawa metsjate pöue,
Kodu maa orgude, mägede õuue.

Kaugel weel oli t'ast kallistud kodu
Sääl langes ta kaela ääri se wihma sadu.
Pitkast, ranga musta juukse seest — walla —
Nirisesid weejad wööni t'al alla
Ja ta karwane ihukate
Tõlgendas ümber keha ja kätte.

Hirmu wärinal, külma ja wihma all,
Uimab ta üht' maja oma ligidal:

„Isand, anna mulle warjupaika, ööda
Kuni torm ja wihm on läinud mööda!“
Nõnda seisab ta, südamliku palwete sees,
Elu wiisib peenikese peremehe ees.

„Wälja, wälja, m'u õuest ja astu!“
Nõõgib peremees hirmsast' tall' wastu,
„Kasi, ei taha ma sinuga leppi!“

Seepääle wõtab nurgast rasket keppi. —

Kurwalt samub Hurone jäält ära
Imestees walge mehe kurjust ja kära. —
Wiimaks, kui waikenud torm ja sadu
Jõuab ta hilja öö pääle kodu;
Tule ääres pole ta meel nüüd enam paha,
Istub alasti laste keskele maha,
Ujab neil' kirju linnadest juttu,
Sõameistest, kes kandwad wälfude ruttu
Ja siis wihma ja pilwede kuhast,
Pääle selle walge mehe õelusest, pahast.
Nõõmsaste ripuwad lapsed ta külles,
Silitawad laiu põski, mis märjaks saanud tülles,
Kuiwatawad willa karwa juukse lokid ära,
Otswad jahi taskust wõõra ilma wara. —

Waata, kes kõnnib jääl üle oru ja mäe
Kwebeki pimeda laane hirmu kääe?
Ta ronib kõrge kalju otsa üles
Et teerada aimada mägede süles,
Mis sügawa metsiku tahab t'ad wiija;
Üht sammu ei julge ta enam siin käija,
Ta hõiskamise helinaid waljuste tõstab,
Kõik asjata — koledus wastu kostab,

Kes mööda musta kalju seina
Kaugele kannab üht' laululist leina.
Poole ööni sammub ta, hirmu täis,
Nüüd — nüüd ühte nõrka walgust näiis!
Rõõm ja kartus wõitlewad ta rinnus
Dmeti ligistab urtsikule lennus.

"Kes on õues?" küsib hirmutawa häälega
Üks wõõras juu sügawas al maa
Ja warsti selle hääle järele
Astub üks pagan, üks metsmees õuesse.

"Õber, ära efsin'd olen metja sees,"
Räägib sääl hirmuga meelitades walge mees,
"Wõite õõses nüüd jätta mind siia,
Homme õigema teedale wiija,
Mis wälja wiib metsikust, kaugele sinna
Kust leian ma kodu-maa tuttawa linna?" —

"Tulge siise," kostab metsmees heldusel,
Soojendage, tuli on weel majas ülewel!"
Hakkab tall' halastades kinni nüüd kätte,
Wiib koopa, oma imestaja seltsiliste ette.
Sääl annab talle istmeks suurt jahi nuija,
Seepääle muretsseb usinaste juija:
Karu liha ja wõõra maa kala
Neelab Eurooplane isuga alla.
Kindlalt, auusalt wahib Hurone sääl
Oma külalise otsaesise pääl,
Kes lahutab, sügawal lõikamisel, alla
Musta karu kintsu küllest tükkisi walla
Ja himuga jooki joob segatud meest
Rõrwa, ühe suure konnakarbi seest.
Kui ta nii auusaste kõhtu ju täidab
Metsamees nurgas tall' aseme näitab:

Karu nahk pehmema sammalde pääl
Uinutab walget meest magusast' sääl. —

Taewas ju jalutab hommiku päike,
Äratas pimedas metsades kõike,
Sääl seisab, kui metsa riigi hirmus sõamees,
Hurone weel magaja külalise ees:
Wibupüs ja haljas jahi nuga külles,
Nõnda äratas ta Eurooplase üles.

Eurooplase hing ja süda wäriseb sees!
Sääl patub talle lahkest metsa mees
Kausitäie magusat hommiku jooki kätte
Üteldes: „Nüüd sõber wõtame teereisi ette!“ —

Kui ta naerdes karastanud külalist,
Wiib ta teda üle orgusist,
Läbi paksu metsa ja mägede selja,
Dige ja tõlise teepääle wälja. —

Eurooplane tänab peenelt, auusaste;
Pimel pilgul seisab metslane,
Hakkab wõõra sillmi waatama
Ja siis räägib kindla häälega:

„Oleme wist enne üksteist näinud?“
Nagu wälk oli wõõrast läbi läinud.

Ja nüüd tundis oma armast peremeest,
Et see enne mõne nädalate eest

Tema maeast wälja wiijatud saie,
Tuule, tormi ja wihma kätte jäie. — —

Wastfellt naeratades ütleb Hurone:

„Näete teie, walged ristirahwas, näete teie:

Teie olete küll palju, palju targemad meist,

Uga meie, metslased, oleme palju paremad teist.“

Ja kaub halja põõsaste wahela wõõra eest,
Keda ta oli wälja toonud metsa seest.

Paradiis.

Raugel, ajariippe esirajal,
 Seisab õnnis, püha paradiis,
 Seisab Adam, hõiskades ja nuttes, —
 Kuni ingel teda wälja wiis.

Wennad, need on noore ilma mängid,
 Mis on sündin'd muißt'sel jutumaal,
 Tõsiduse taga otsimised
 Rahwa lapsepõlwe pimel a'al! —

Sumal waim, sell' 'pole luud, ei liha,
 Ei ta põrmus aeda ehita,
 Ei tal ole inimliku käse,
 Miska mullast tegi Adamama.

Kõrge Sumal, kes kõik enne teab,
 Täätusi ei otsi nõbra käest,
 Ei ta ütle kadelt Adamale:
 Hoia ennast, hoia kõigest wäest! —

Peaks muište ilma jutud jääma
 Kindlaks, taewaliku tõe sees,
 Siis ka tark ja wägew ilma Looja
 Oleks nõder, eksiline mees:

Aga tema töö! ei parandusi,
 Sest et meister waim ju täielik,
 Ei ta kiusa nõtra proowitusel,
 Sest ta täadmine on lai ja pik.

Rahwa noorus, ilus aeg ja põli,
 Selle põlwe püha, waga wiis,
 Seda usu palawiku jampsus
 Rimetab nüüd püha paradiis.

Elu haawad.

Kui efsiline elu saatus
Su hinge sisse haawu lööb
Ja tulewiku õnne taewas
Kõik auu ja hiilget ära sööb;

Kui kuldse lootus' koidu kuma
Su walu pilwed warjawad
Ja taga pilwe, häbi orus,
Sa seisad, palgil pijarad:

Siis jälle enda uuest heida
Sa elu saate sülesse
Ja niiskeid, nutu filmi tõsta
Weel igatsedes ülesse,

Sääl näed sa, kudas kõrgil kätel,
Näe häbi pilwi ära a'ab
Ja sinu furnud, walus süda
Uut õnne, rahu, rõõmu saab.

Siis jälle õnnetuse orgu
Sull' sinab taewas tähtega.
Ja kaugel, lootus' koidu kumbris,
Lööb kuldne leek sull' loitama.

Ja nõdra inimeste naerud
On wäsin'd, otsas, hingamas,
Sest sinu efsituse süüdi
Näe — kõrgem käsi — kustutas.

Kas igaweste kust'jid ära
Nad tulewiku taewastes? —
Oh küsi kõrgelt, ma ei mõista,
Ma wastaks sulle unistes!

Une waim.

Tulewit, täiis püha elupilwi,
Seisab warjul meie filma ees,
Mis meil jumalad jääb küpsetawad,
Singab paksu, halli udu sees!

Tarkus, mõistus, igatsus ja lootus
Püüdwad sinna sisse waadata,
Aga jääwad siiski ifka enne
Aja müüri taga magama.

Waim wald ei falli päikse poegi
Sääb, kus elu saade sündimas,
Sääb, kus alles õnnetuse pilwi
Taewas kohisehes kaskwatas;

Sääb, kus alles noorused ja rõõmud
Mäng'wad mustas riigis, mõtteta,
Sääb, kus alles inimeste waimud
Ehitakse elu fleidiga.

Säält sest pimest, warju riigi rüppest,
Kus meil' elupiiri panneti,
Toob üksainus waim meil unenäus
Kõrge jumalate käskest. —

Tõsi: märkust liha ei wõi wõtta
Unewaimu pühast piltidest,
Aga selgid sõnumid waest saame,
Mis ta toonud taewa laugusest. —

Muist'ne waim wald siin päikse paistel
Sündis jutust ja on jampsmine,
Aga unenäu ingli töõsid
Luustame meie tõtete.

Paulikule.

Roosipõõsas, pühast elu aiaft,
Istutadi pime põrmu pääl',
Toodi alla jumalate majast —
Sest ta annab taewa lõhna jääl!
Sest ka tajasemad elu tuuled
Lä'awad liiak, rängaks roosile,
Walu kaebamist ja hinges kuuled —
Taewa õiis on ilmas õrnake!

Õnnistuseks sulle fiiski jäägu
Elu jäles tormis jumalik
Lillekene, õiisi maha a'agu
Üksnes jääl, kus elu ämarik.
Ennem himustan ma laulda walus,
Kui ma waluta siin olleks wait,
Sonne pärg on püha ning ka ilus —
Paulus seisab terve taewa wõit!

Selle õrna roosi jämmed juured
L'awad ida pilwe põllu sees,
Teda elustawad armsad, suured,
Niisutawad taewa wihma wees!
Sest maailma tarkused ja tunded
On su waimu mere wirmendus,
Kuulsad jutud, kaunid kõne anded
Sinu hinge päik'se ämarus.

Roosi juurest tõuswad tuhat aru
Mulla pinnal päik'se paistele.
Kiigutagu kirju elu maru,
Argu tulgu neile murdmine!

Pase lehed waräsi finni katta —
Wilu hoiaib waimu wärskema —
Aga ära mõttid hoopis mata,
Et ei aiima neid üks rändaja.

Aru otšas libisejad lehed
Kaunistagu põõsast paljuses,
Warredele armsad, ilu ehed
Olgu uued, wärsked haljuses.

Sõna on, kui alles uus ja ilus,
Miska taewas toidab mullalist,
Sõna jääb, kui lõhkeb ilma alus,
Mäed ju Planetite suitssemist.

Moore, halja lehte süles nähku
Kuldsid õiisi kõige sandem film;
Kui ei juhtu filma paistma kähku,
Waatab põõsast põlastades ilm.

Sie ilu ehitades lahti,
On, kui sõlmiks ta neid siidiga;
Katsju siis sa sõnasti sa ehti,
Ara jäta rida riimita!

Sie haitis: ta mingi ilma õuue
Lämme, walge taewa tuulega,
Tõusku üles püha pilwe põuue
Ille maa ja mere lendama! —

Paulu kasust küsida ei tohi
Kus ta läks ja mis ta tegi tööd,
Sumalad ei anna sellel rohi
Kes on igatsemas pimet ööd. —

Roosti põõsast, taewa elu aiast,
Otsisin ma pime põrnu päält,
Otsisin ma elu piirest laiaist,
Wiimaks leidsin, laulit, sinu säält.

Ülemad, mis taewas põrmu põuue,
Rõdra hingelistel anda wõis,
Saadetud on sinu mõtte õuue
Et kõik ilm saaks jumaliku täiis.

Linnadele.

Wiin.

Toob tulewif ka tõistel feda,
Mis on su libe kannatus,
Kui isamaa arm meeli märkab,
Ja kõrgets kaswab rahwas. —
Ma palun: lase lahti ohjad,
Mis armsad ilmad wotawad,
Mu wennad saawad sulle laulma
Suurt tänu Hymnet, ilusat.

Pärlin.

Sa laulad kiitust laia suuga,
Tood hääle ette hõiskades!
Si auusta sind mina muuga:
Käib kõigist üle kawaluses.

Pariis.

Kül oled werepulme pidan'd
Ja hirmu aege ilma toon'd,
Sest kõigest paistab selgest wälja
Et taewas sulle tarkust loon'd.
Kes palju komistab ja eksib,
Se palju püüab edasi,

Kes aga kõigest sellest kangel,
 Ei mõistuj' maad näe ilmaski. —
 Gallia wirt ja kallis sugu
 On ees maailmast, aegades'
 Ma soowin muudel järgi jõudmist
 Hääl lahkel meelel, tarkuses.

P ä r n .

Sull taewas kinkis kallist andi,
 Sa wõtsid wastu weriselt,
 Ei hirmuta nüüd ükski enam
 Sind pilwekõrge mägedelt. —
 Mis aeg on aasta sadal annud
 Maailmadele tasekest,
 Kõik seda silma pilgul rõõwsid
 Sa kauge tulewikuteft.
 Nüüd wabaduse lille lained
 Su mäel ja orus mängiwad;
 Sa kaua, kaua saad weel õitsma —
 Ma kiidan sinu rahwast, maad.

L o n d o n .

Üks terve element sind tõstab,
 Sind jumal Nepton jalguatab,
 Sest sinu suurus, ilu, wägi
 Maailmadele juttu a'ab. —
 Nüüd kuitte linna laiaft wäest,
 Ei mitte riigi rajadest
 Sest suurem osa sinu käest
 Saab kaduma ju igawest.

Stoßholm.

Su fuurus heitis une fülle,
Ei näe ma teda tõusewat,
Siis üksnes saab weel abi julle
Kui Kaarlit kutsud, äratad.

Selsingfors.

Sa oled ilus! Sinu ümber
Näen mina muist'sid emamaid,
Kui mötlen armastes su pääle
Siis nutan rõõmu pisaraid. —
Su lastel, wiimaliste walgel,
On kalju kindel mehemeel,
Sest ela, kaswa, õitse ifka
Sa wäga palju, palju weel!

Peeterburg.

Sa warjad omas külmas hõlmas
Druu õiglast südant, mehist meelt
Sa lahke rahwas sinu rüppes
Ei raatsi lahku rahu teelt. —
Su raske rajakiwi kandjal
Ma soowin õnnist, õnnist und,
Sest tema läbi laulikule
Sai eluagne rahu tund.

Konstantinopel.

Su rüppes fures kallis sugu,
Misjuguft ilm ei sünnita,
Sest mõteldakse ühte lugu
Su pääle põlastusega.

Marmora meri wande laine
Nüüd rullib sinu rannale:
Kas näed ja nendes werewaine,
Mis kõnnivad ju kannale? —

— Parema aeg.

Et kord olnud parem aeg ja põli,
Kes võib selle vastu waielda?
Pausa lõkendanud waimu tuli
Ille Gesti rahwa, isa maa? —
Peaks sellest, peaks palju kiitma
Kuis siin kallis rahwas elanud,
Kalewite kuldasil aegil wiitma,
Kusa laulud, jutud kõlanud,
Mis me nõder ilm on põlanud.

Enne elasiwad põhja piirel,
Vääne rannal rahwas tarkust täiis,
Waata, nende waimu taewa wiirel
Möödanikust tuhat kiitust käiis.
Taewa tähed tunnistawad tegu,
Sau pilwed nende säädusi,
Laulud pajatawad püha lugu,
Toowad toonast meile täädusi,
Põhja ilmast palju hädusi.

Kuulutas kord sarw siin sõa mängi,
Weeres wärin läbi Vääne maast,
Ei siis wiibin'd peigmees pruudi sängi,
Hakas kurba kaiti võse a'ast.
Waba isa pinda kaitsema minna,
Wõidelda ja surra wende eest:
Waata walgepõlwe poeg ja sinna,

Veiad seda olemiku seeft,
Nimeta siis mulle seda meest.

Tahan teda taewa pojakš panda,
Kiita kuldse kandle kõlaga,
Aga ei sa jõua ainuſt anda,
Minuſt kallist poega, kalju maa! —
Paremuseſt pühad piired tühjad,
Murmed nutwad armsaid aegasi;
Kuna kõitſid orjapõlwe ohjad,
Jumalikku siis ſult hääwiti —
Oh et tuleks jälle tagasi!

Tulge jälle, tulge, tulge ruttu
Armsad ajad taewaſt tagaſe!
Mäed ja ojad tõſtwad kurba juttu,
Sga õnneliku kewade,
Dotawad kõik ſiia seda rahwaſt,
Keda muiste toitis Taara maa,
Rahwaſt, keſſe töös ja teus wahwaſt,
Kõndis jumaliku palgega —
Aeg siis parem, parem oli ta!

Emajärwe kaldal.

Oh Emajärw ſu kalda pääl
Ma mõtlen mõnda weel,
Su muistſe kuulſa kalda pääl
On imeliſ mu meel! —
Su laine kahiseb ja keeb
Nüüd taewa tormiga,
Mis on, mis mulle hirmu teeb?
Mind paneb mõtlema? —

Oh palju oleks sinule
Mu põues pakkuda,
Sa aga ütled armuga:
Hing oota, kannata!
Ma mõistan sinu mõtlemist:
Arm, tere! — taewaga
Mul on veel walust wõitlemist —
Hing oota, kannata!

Kui kuuled kella kõlinaid
Mu pime põhja seest,
Siis upun'd firik tulema
Saab üles Oma weest;
Siis kirrja Tamme kalda pääl
Su mõistab igamees;
Mis üksi aiimad, kuuled ja
Küüd laine laulu sees: —

Järw sinu kuulsa kalda pääl
Su kõnet mõistan ma,
Järw sinu kuulsa kalda pääl
Ma mõtlen himuga:
Kus kohisejad metsad jäid
Su kalli kallastelt
Mis sinu pinnal sõudjale
Lõid silma siniselt? — —

Aleg lendes käis su kalda pääl
Wiis ära sooja suid,
Torm tõusis ehast ilusast
Sa murdis waarikuid,
Pilw tuli tuule tiiwaga,
Wiis ära wärsket wet,
Nii riisus ilust, õnnest find
Maailma — taewa pet! —

Nüüd jälle, järw, su kallastel
On lill ja linnu laul,
Nüüd jälle järw su laenetel
Su mängib muistne tuul,
Ei siiski kella kõlmaid
Weel kuule minu kõrw,
Sest kõnnin sinu kallastel
Ma õnnelik ja — furw. —

Oh Emajärw su kallastel
Weel kaua kõnnin ma
Ja punun pärjaks mõtlemist:
Hing oota — kannata! —
Su sini lainid lennule
Wiib wesineitsi mäng
Kül wõid ja olla minule
Ka niiske furma fäng.

Ja kui see tuleb, tuleb siis
Sa kella kõlist
Ja kanna kõla kaugele
Mu üle isa maa!
Ja kallastele astub uus,
Uus mõnus mõtleja;
Siis talle feda feleta:
Hing oota! kannata!

O l i m p i a.

Hiilge südames ja filmis, tõt'wad,
Wana Kreeka rahwas wainule,
Ehitawad püha Büne üles
Lauka taewa alla orusfe.

Surma waitufega ümber seisab
Terwe targa riigi rahwa jalk:
Targa tööde toimetajal täna
Wõidu pärg on kallis, püha pall.

Kuulsad kõne mehed ast'wad üles
Kantsli pääle kalli meelega,
Taewapill neil filmis, toowad ette,
Tarkust, täadust ilma otsata.

Tälle ast'wad ette uued hulgad:
Laulik lähab kõrge kantslise,
Loeb laulu, rahwa meeled tõuswad
Waimu tiibel pääle pilwede.

Rahwa lained liikwad lähemale,
Pandwad wõidu krooni päha tall',
Laulwad tema auuks Hymne hää,
Randwad teda templi' hõiske al.

Laokoni *) laiad, kuldsed kaitjed
Tõuswad õnnistades ülesse,
Randwad sureliku waimu suurust
Summalate ette uhkeste. —

Ema näeb: ta poeg on saanud pärga,
Wõidu pärga riigi rahwa ees,
Kõik see täidab tema tulist rinda
Langeb maha, sureb rõõmu sees.

Rahwas hõiskawad ta ümber ringi,
Laenetawad uutes leekides,
Wõtawad lahti uusi waimu walde,
Kuldsed taewad aja kauguses.

*) nende wanaaegne preester.

Nõnda tõuswad tarkused ja täated
Suureks, Taaneari sugu sees:
Olimpia neid kandis kõrgeks, kõrgeks
Sitsma igaweste ilme ees!

A. Kunileid'ile.

Wanemuine muistsed meeled

Taewast alla tõi su rind,
Tema kuldse kandle keeled
Glustasid wara find.
Waimu riigi taewa sõrwas
Läikis ilus laulu koit,
Armjad hääled, minu sõrwas,
Kuis nii wara jäite wait!

Kuulge! keskel koidu sära

Warjas end üks ööde riik,
Tema käsul kustus ära
Taewa kaarelt tule tiik! —
Waimud taga tähe taewa
Kadestasid kurjaste,
Suhtisid su õhu laewa
Kustumata kõrgele!

Muusik? — seisab wait ja waga,

Sumalate kallim tiik!

Kangel Taara hiie taga

Lufus laulu taewa liik! —

Taara tammikute keskest

Kadusid sa, kallid taim! —

Uidad nüüd siin ümber leskest

Gesti laste laulu waim.

Igawese rahu ilmas,
 Waiame waitse piiri pääl:
 On sul pisarad jääs silmas?
 On sul rinnus hõiske hääs?
 Kes su kodust kannab karrje,
 Sinna wiib mu igatsust?
 Wäraw taga tähte karrje —
 Oh ta warjab igawust!

Kui siis waiame rõõwli riigist
 Hing mul sõnumit ei sa,
 Dotab suurest taewa tiigist
 Tõisi koite tõusema. —
 Kaugel, ida kaare taga,
 Kuldsed kiired kiiguwad,
 Paulu õõ — ta uhke, waga,
 Hing, mis mõttes liigutad? —

Paulik, kallisk laulik kuule,
 Kuule mind säält kuude päält:
 Kas sind pääle surma tuule
 Laiast ruumist leian säält?
 Kui mind ingli tiibel kandaks
 Kustumata kõrgele,
 Wana ilma wäraw pandaks
 Minu taga lukusse? —
 „Ara! sind saab ehmatama
 Igaweste ööde riik,
 Hiilgused ja ilma ruumid
 Lõhub hinges surma piik!
 Tähte wärawad ei tõsta
 Ükski waim sul wallale!“ —
 Eks ja kallisk nõnda kosta
 Igatseja täädule? — —

Taewad, kallid ilmad, keeled
 Ruumid, rahu, rõõmu täiis
 Täielikud mõtted, meeled
 Walged päiksed paistmas näiis;
 Wanemuine mängib kannelt,
 Kuldsed metskad kuhawad:
 Kas ja uue ilma rannelt
 Mulle seda awaldad? — —

Ei! oh ei ma enam kuule
 Igawest su hinge häält!
 Sind ei leia ükski luule
 Kuski ilma wälja päält! —
 Mälestus on mulle püha.
 Igas tuule ulunas
 Pihitselt kõneleb mul kuhu:
 Surelik on hingamas.

Jut ja laul.

Inimene, kudas mõid ja elada ilma ilusa jututa?
 Astud muumia kombel üle lehkawa laulu maa?
 Ma ei mõista, kudas ja kirjata läbi saad?
 Kõhule elad ja kiidad õnnelikuks oma elu a'ad? —
 Võetakse kiri mu käest, ma ei taha enam elada,
 Sest õn ja jumalad kutsutakse alla laulu ja jutuga.

Tarkus.

(Schilleri järelt.)

Tahad sa, jõber, kõige ülema
 Kõige kõrgema tarkusele lennata,
 Siis usalda enmast jelle häda ohu sisse
 Et tarkus sind wälja naerab:

Pühite nägija näeb paljalt seda kallast,
Mis sinu selja taga maha jääb,
Seda mitte, kus ükskord maale
Saab jõudma su julge lend.

Ilutsemised.

Hingede ilutsemised tegivad taewa,
Taewas ilutseb jälle hingedes,
Surelikud joowad säält jampsides tõsidust
Ja kõik ei ole ometi muud, kui ilusad ilutsemised.

Usk ja täadus.

Mis usatakse, seda ei täata mitte,
Mis täatakse, seda ei usta mitte:
Kudas käsed ja uskuda, kui ma juba tään?
Kudas võid ja täada, kui sa usud? —
Tahad ja uskuda, siis ära tää midagi,
Tahad ja täada, siis ära usu midagi.

Keel ja meel.

Saksa keelt ma armastan,
Ta laiendab mu täadust;
Saksa meelt ma vihkan,
Ta hääwitab isa maa häädust.

Eluviis.

Kumal elab iseenelele,
Tark elab kõige aegadele:
Kudas nõuad ja siis,
Et ühe sugune oleks inimeste eluviis.

Mõttelejad.

Kes palju mõtleb ja pisut teab,
Saab tarkusele kõige lähemale,
Kes midagi ei mõtle ja kõik teab,
Arwab üksi ennast lähemal olevat.

Rahwused.

Armasta oma rahwust,
On magus hääl minu südamele,
Armasta kõik maailma rahwused,
On mulle weel magusam:
Tema tuleb õnnelikust tulewikust,
Lõpetab wainud, sõad ja werewalamised.

Usk ja usklikud.

Usku on ilmad täiis ääreni,
Aga usklikuid? otsib Jumalgi
ilma aegu!

Tää!

Tahad sa kuulda,
Siis käi kirikus,
Tahad sa õppi,
Siis mine kooli.
Tahad sa mõista,
Siis loe kuulsa meiste kirjasiid,
Tahad sa tark olla
Siis tää palju:
Täädus on tarkuse oma.

Õnnelik imeja.

(Saksa lauliku Schilleri järel.)

Õnnelik imeja!
Sinul on veel otsata ruumi hälli sees,
Saa meheks
Ja sulle jääb kitsaks otsata maailm.

Täädus.

(Schilleri järel.)

Ühele on täädus kõrge, taewalik jumal,
Teisele üks tugew lehm, kes wõib annab.

Laitus.

(Schilleri järel.)

Laitusest puhas olla,
On kõige madalam kraad
Ja kõige kõrgem ka,
Sest üksi nõtrus ehk tugewus
Wiib sind sellele.

Önnelikkimä

Önnelikkimä!
Sinnel on rovet oštata tinnimä pälli seet,
Ean meheet
Ea sulle jappi pälli oštata maanin.

Önnelikkimä

Önnelikkimä!
Sinnel on rovet oštata tinnimä pälli seet,
Ean meheet
Ea sulle jappi pälli oštata maanin.

Önnelikkimä

Önnelikkimä!
Sinnel on rovet oštata tinnimä pälli seet,
Ean meheet
Ea sulle jappi pälli oštata maanin.

Nimetiri.

	Lehekülg.
I.	
Laulule	5
Died	5
Armud fujutusel	7
Sõbrale	8
Õnne soowitus, kuulsa Wiru laulikule, Dr. Kreukwaldile	8
Minus armule	11
Kutse kannel	12
Korrika	13
Sureja	15
Minu mõrja	16
Elu hällipait	17
Sakkala mees	18
Päikene	19
Armukesele	20
Reiule	21
II.	
Alwiinene	23
Elu sõit	24
Linnule	25
Talwel	26
Cha a'al	27
C. R. Linnutajale	27
Minu linnukesele	32
Teemisse töö	33

	Lehekülg.
Elumere pääl	35
Walupilw	37
Jänuta	38
Armupriius	38
Kodust lahkudes	39
Kaks hallikat	41
Armud tee	41
Mõtlemine	41
Poistele	42
Kra wõta	42
Loomuse uurijatele	43
Naese kahetsus	43
Wõdral maal	45
Igawene aeg	46
Hurone	47
Paradiis	51
Elu haawad	52
Une waim	53
Laulikule	54
Wiin	56
Pärliin	56
Pariis	56
Pärn	57
London	57
Stokholm	58

H. Laakmann'i ja **W. Just'i** (pagar Hoffmann'i majas
 wene poodide wasta) **Gesti raamatupoodides**, nii kui
E. J. Karow'i (Tartus ja Willandis) ja **Ch. Hoppe Saksa**
raamatupoodides, meie trüfikojas Konditor Borki
 majas, raadikoja kõrwal Tartus, ja ka **Schnakenburg'i** trüfi-
 ja kivitrüfi-kojas, **Marstalli-uulits** Nr. 5 Riias ja pääle selle
 weel **Kluge & Ströhm'i**, **Wasfermann'i** ja **Nasthal'i** juures
 Tallinas, **Jakoby & Co.**: Pernus, **Seidelberg**: Paides, **J. Winker**:
 Rakweres, **M. Rudolff**: Walgas, **Ch. Lange**: Kuresaares, **Pödder**:
 Narwas, **Trey**: Wolmaris, **Wolfram**: Pihkwas ja **Winter'i** juures
 Pasküllas on saada:

Abelliino, suur bandiit ehk eluwõtja. Hind 16 kop.

Adwokat tohtri ametis. Lustmäng neljas waatuses. H. 25 f.

Ameerika metsades. Hind 18 kop.

Araakadunud poeg. Wiis jutlust saksakeelsest ümbertõlkitud.
 Hind 25 kop.

Bosko Kunstüfid. Hind 15 kop.

Gestirahwa õhtone juttustaja. Hind 12 kop.

Gesti, **Piwi** ja **Kuura** maa ajalugu. Muistsest ajast meie
 ajani. Hind 60 kop.

Õimesed luuletused, **A. Piirikiwi**. Hind 12 kop.

Õsimene noor juttomees. Hind 25 kop.

Jaggapäiwane koddone **Jummalatenistus**. Hind 5 kop.

Ilus Mageloone. Wäga armas ja häle jutt noore ja
 wanale jutustanud. Hind 10 kop.

Josep Gaideni eslokäik. Üks ilus jut. Hind 20 kop.

Jutustused Wenemaalt. Hind 20 kop.

Raks sõjawangi. Hind 20 kop.

Ralewi poeg. Üks ennemuistene Gesti jut. Rahestümnes
 laulus. Kolmas trüf. Hind 1 rubla 20 kop.

Rasfuline kõgi- ja majapiddamise ramat. Hind köidetud
 1 rubla 20 kop.

Kleine estn. Handgrammatik. Hind 50 kop.

Kodu-kool. Õsimene raamat. Hind 25 kop.

Kodu-kool. Tõine raamat. Hind 25 kop.

Kooli-kaart, **Piwi**, **Gesti** ja **Kuura-maa**. Saksa, eesti ja
 läti keeli. Hind 20 kop.

Kooli-seina-kaart. **Piwi**, **Gesti** ja **Kuura-maa**. Saksa, eesti
 ja läti keeli. Lasteeritud ja rulli pandud. Hind 5 rubla
 50 kop. Linase riide pääl mapi sees. Hind 4 rub. 50 f.

Kooli-teadus. Hind 30 kop.

Kulla wõimus. Hind 20 kop.

Lagle Leno laul. Hind 3 kop.

Lehekuu öied. Hind 18 kop.

Lille pöösas ehk elu ja armastus. Hind 10 kop.

Looduse õpetus. Koolmeistritele ja koolidele. Õsimene raa-
 mat: Elajate riik, piltidega. Hind 80 kop.

Loomise saladused. Hind 8 kop.

- Meeslastest ning nende pidamisest.** Hind 30 kop.
Mo Isamaa. Hind 15 kop.
Metja roosid. Lille põõsa eht elu ja armastuse tõine jagu. Hind 8 kop.
Mõistlik majapidaja ja laste kasvataja. Hind 50 kop.
Nalja Göber. Hind 18 kop.
Neegri kuningas Rambuda. Hind 12 kop.
Neli Bene Robinsoni. Tõeste sündinud lugu mööda läinud aasta sajast. Hind 5 kop.
Neljas Gesti juttotooja. Hind 18 kop.
Neljas Gesti laulutooja. Hind 18 kop.
Oberon, eht see vägev wainukuningas. Hind 20 kop.
Ditsi Döfik eht Naljakad laulud, noorde poiste ja neiudele. Hind 8 kop.
Õppetus kuidas sa wõid rikkaks jääda. Hind 12 kop.
Piibli salmid katekismusse selletusseks. Hind 12 kop.
Saksakeele õppimise juhhatamine. Tõine trükk. Hind 25 k.
Särane Mul'k eht sada watta tangusoola. Hind 40 kop.
Sioni meetilgad eht süddame toidus. Tõine jagu. Esimene ja tõine pool. Hind 40 kop.
Sõa sannum ja terretamine eht 10 kaunist laulu sõda ajal. Hind 7 kop.
Tuletorn. Üks kurblik näitemäng kahes waatuses. H. 50 k.
Türklaste hirmsad teud Bulgaria maal Türgi-Serbia sõja ajal aastal 1876. Hind 15 Kop.
Üks asfi on tarwis. Uus jutluse ramat. Hind köitmata 1 rubla 60 kop., köidetud 2 rubla.
Üks ramat wannast rahwast. Hind 5 kop.
Unenägude seletaja. Kõik õffiste nägemiste, wiirastuste ja unenäude proowitud seletused. Hind 15 kop.
Uus saksa-keele õppimise-ramat marahwale. I. jagu. Tõine trükk. Hind 30 kop.
Uus teekäia ramat, kus sees on ilmalikud näggemissjed aga waimolikud tähhendamissjed. 3. jaggo. Hind 20 kop.
Wabaduse wõitlused. Historialik jutustus Hispaaniamaa kahesjamast aastasajast. Hind 24 kop.
Wanne ja õnnistus. Kurblik näitemäng, kahes waatuses. H. 30 k.
Weike jutto ramat, kus sees on nelli kentsakat jutto. H. 10 k.
Weike külwimees. Hind 40 kop.
Weike makele sannaramat. Hind 90 kop.
Wene-Saksa-Gesti keeli kõneajud, nende keelte rutuseks kättejaamisseks. Hind 60 kop.
Willandi Jutupuhuja. Neli imelikku tõeste sündinud lugu. Hind 12 kop.
Willandi laulik. Tõine parandatud trükk. Hind 25 kop.
Willi. Jutustus Ameerika maalt. Hind 24 kop.

Schnakenburg'i raamatupood

Tartus ja Riias.